

2021 TERYTORIA CHOREOGRAFII

Nowe szlaki awangardy
Konferencja online

28–29 września 2021

Ministry of
Culture
National
Heritage
and Sport
of the Republic
of Poland.

niepodległa

CULTU
REPL
ADAM
MICKIEWICZ
INSTITUTE

National
Institute
of Music
and Dance

Financed by the Ministry of Culture, National Heritage and Sport of the Republic of Poland as part of the Multi-annual Programme NIEPODLEGŁA 2017-2022

13:00 – 13:30

- **Otwarcie konferencji:**
Dyrekcja Instytutu Adama Mickiewicza
oraz Dyrekcja Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca
- **Jadwiga Majewska**
Historia i idea projektu Terytoria choreografii

13:30 – 13:50

Moderator panelu: Jacek Łumiński
[Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego
w Katowicach]

- **Jadwiga Majewska**
[Instytut Teatralny im. Z. Raszewskiego,
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie]
*„Polski idiom” – specyfika nowej formy tańca w Polsce
w dwudziestoleciu międzywojennym na wybranych
przykładach [Ruth Sorell i inni]*

13:50 – 14:10

- **Tomasz Nowak**
[Instytut Muzykologii, Uniwersytet Warszawski]
Polskie tańce narodowe a taniec w Polsce międzywojennej

14:10 – 14:30

- **Grzegorz Kondrasiuk**
[Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie]
*Polski taniec okresu dwudziestolecia międzywojennego
wobec kultury popularnej. Rekonesans badawczy*

14:30–14:45 Przerwa [15 minut]

14:45 – 15:05

- **Magdalena Stępień**
[Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie],
Agnieszka Widlarz
[Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie]
*Muzyczne konteksty polskiego tańca artystycznego
w latach 1918–1939*

15:05 – 15:25

- **Joanna Sibilska**
[Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie]
*Sukcesy zagraniczne polskich tancerzy baletowych
w okresie międzywojennym.*

15:25 – 15:45

- **Maciej Różalski**
[Uniwersytet Federalny Recôncavo CECULT UFRB, Brazylia]
*Yance Rudzkiej – tożsamość i poetyka artysty w sytuacji
wielokulturowego spotkania.*

15:45 – 16:05

- **Lia de Carvalho Robatto**
[Uniwersytet Federalny Recôncavo CECULT UFRB, Brazylia]
Wrażenia i wspomnienia Yanki Rudzkiej

16:05 – 17:05

- **Dyskusja z udziałem Prelegentów**
Moderator: Jacek Łumiński
[Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego
w Katowicach]

17:05 – 17:20 Przerwa [15 minut]

17:20 – 18:20

- **Panel z artystami, z udziałem choreografek**
– autorki spektakli powstałych w ramach poprzednich
edycji projektu Terytoria choreografii: Joanna
Leśnierowska, Anna Akabali, Joanna Czajkowska,
Małgorzata Dzierżon

Moderator: Konrad Kurowski [Lubelski Teatr Tańca]

Program artystyczny:

Prezentacje nagrań spektakli
Linki aktywne od 28.09, godz. 18:00 do 29.09, godz. 00:00

- „Projekt Yanka Rudzka. Wielogłos”, reż. Joanna Leśnierowska
- „Druga natura”, autorki: Agata Siniarska i Karolina Grzywnowicz
- „Rambert. Tryptyk”, reż. Anna Akabali, Joanna Czajkowska,
Małgorzata Dzierżon

13:00–13:20

Moderator panelu: mgr Jadwiga Majewska
[Instytut Teatralny im. Z. Raszewskiego w Warszawie,
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie]

- **Jagoda Ignaczak**
[współpracuje z Uniwersytetem Muzycznym
Fryderyka Chopina w Warszawie]
Bronisława Niżyńska i Polski Balet Reprezentacyjny

13:20 – 13:40

- **Joanna Stacewicz–Podlipska**
[Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk]
*Powidoki Pieśni o ziemi, czyli glosa w sprawie
„brakującego rozdziału spuścizny” Bronisławy Niżyńskiej*

13:40 – 14:00

- **Lynn Garafola**
[Barnard College, Columbia University, USA]
Skomplikowana relacja: Niżyńska, polskość i Balet Polski

14:00 – 14:15 Przerwa [15 minut]

14:15 – 14:35

- **Svetlana Ulanovskaya**
[Belarusian State University of Culture and Arts, Mińsk]
*Inscenizowane wersje baletu „Les Noces” Bronisławy
Niżyńskiej na światowej scenie baletowej*

14:35 – 14:55

- **Svitlana Oleksiuk**
[Muzeum Diaspory Ukraińskiej w Kijowie]
*Bronisława Niżyńska w Kijowie. Skrzyżowanie tańca
z innymi formami sztuki. Badania archiwalne*

14:55 – 15:15

- **Alicja Iwańska**
*Pola Nireńska: życie i twórczość choreograficzna w latach
1910–1936 na tle reformatorskich prądów w europejskiej
sztuce tanecznej początków XX wieku*

15:15 – 15:35

- **Ramsay Burt**
[Uniwersytet De Montfort – DMU – De Montfort University
in Leicester, Wielka Brytania]
Pola Nireńska – okres londyński

15:35 – 16:35

- **Dyskusja z udziałem Prelegentów**
Moderator: Jadwiga Majewska
[Instytut Teatralny im. Z. Raszewskiego w Warszawie,
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie]

16:35 – 17:00

- **Zakończenie konferencji**

Anna Akabali – tancerka i choreografka, absolwentka Państwowej Szkoły Baletowej w Bytomiu, studiowała na Frankfurt University of Music and Performing Arts oraz na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina. W latach 2008–2010 była artystką Śląskiego Teatru Tańca. W 2011 roku dołączyła do zespołu Opery Narodowej w Ankarze.

Ramsay Burt – profesor historii tańca na Uniwersytecie De Montfort w Wielkiej Brytanii. W 1999 profesor na Wydziale Studiów Performance Uniwersytetu Nowojorskiego. Od 2008 roku stały nauczyciel wizytujący w P.A.R.T.S. w Brukseli. W 2010 Professeur Invité w l’Université de Nice Sophia–Antipolis. W latach 2013–2014, wraz z profesorem Christy Adair, badał taniec brytyjski i diaspory afrykańskiej, który zakończyła wystawa w International Slavery Museum w Liverpoolu. Autor m.in.: *he Male Dancer* [1995, revised 2007], *Alien Bodies* 1997], *Judson Dance Theater* [2006], z Valerie Briginshaw *Writing Dancing Together* [2009], *Ungoverning Dance* [2016], z Susan Foster założył Discourses in Dance.

Joanna Czajkowska – tancerka, choreografka i teoretyczka tańca. Absolwentka Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Gdańskiego, z dyplomem artysty–tancerza wydanym przez Polski Związek Tańca. W 1998 roku razem z Jackiem Krawczykiem założyła Sopocki Teatr Tańca, gdzie stworzyła kilkadziesiąt autorskich choreografii. Występowała w wielu krajach Europy, a także m.in. w Indonezji, Chinach i Argentynie. Prowadziła zajęcia na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina. W 2018 roku została uhonorowana Brązowym

Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”. Jest członkinią Polskiego Forum Choreologicznego.

Małgorzata Dzierżon – tancerka i choreografka. Absolwentka Państwowej Szkoły Baletowej w Bytomiu. Mieszka i pracuje w Wielkiej Brytanii, członkini New Movement Collective. Od 2018 roku dyrektorka artystyczna grupy Fertile Ground. Przez siedem lat należała do zespołu Rambert, dla którego stworzyła choreografię *Flight*. Współpracowała także m.in. z Duńskim Baletem Królewskim, Peter Schaufuss Ballet, Singapore Dance Theater i Operą w Göteborgu. Dwukrotnie nominowana do nagrody dla najlepszej tancerki w kategorii modern w Wielkiej Brytanii.

Lynn Garafola – profesor tańca w Barnard College na Columbia University. Historyczka, kuratorka wystaw i krytyczka tańca, autorka m.in. *Diaghilev’s Ballets Russes* i *Legacies of Twentieth–Century Dance*. Redaktorka książek w serii *Studies in Dance History*, pisała m.in. dla *Dance Magazine*, *Dance Research*, *The Nation*. Członkini Harriman Institute Uniwersytetu Columbia, organizatorka konferencji, sympozjów i programów poświęconych historii baletu i tańca XX wieku. Wyróżniona Guggenheim Fellowship [2013], na jej badania nad życiem i twórczością Bronisławy Niżyńskiej. Zakończyła pracę nad książką o Bronisławie Niżyńskiej oraz nad wystawą o Arthurze Mitchellu i Teatrze Tańca w Harlemie.

Jadwiga Grabowska (Jadwiga Majewska) – krytyk, badacz, kurator, redaktor, wykładowca, tłumacz. Od 2009 wykłada m.in. na UJ (gdzie pracuje nad doktoratem), na Akademii Sztuk

Teatralnych w Krakowie, Akademii Muzycznej w Katowicach i zagranicznych uniwersytetach. Autorka licznych publikacji z zakresu tańca i teatru m.in. *Body Revolving the Stage*. [2011]. Członek rady redakcyjnej *Słownika tańca XX i XXI wieku*. Kurator wielu projektów artystycznych, badawczych i edukacyjnych. Koordynator konferencji naukowych m.in. „Taniec i awangarda w Europie Środkowo–Wschodniej.” Członek założyciel Stowarzyszenia Forum Środowisk Sztuki Tańca [Prezes]. Od 2019 w Instytucie Teatralnym w Warszawie.

Jagoda Ignaczak – filolog polski, teatrolog, historyk tańca. 1987-1997 starszy asystent w Zakładzie Dramatu i Teatru UŁ. 1989 – 2016 kierownik literacki, dramaturg i rzecznik prasowy Polskiego Teatru Tańca. 1994-2016 konsultant programowy *Dancing Poznań*. Wykładowca na UMFC w Warszawie i AWF w Poznaniu. Autorka licznych tekstów o tańcu oraz książki *Istnienie grać*. Portret Ewy Wycichowskiej. Ekspert w programach IMiT, felietonistka *taniecpolska.pl*. Autorka hasel do *Słownika Tańca XX i XXI wieku*, redaktorka *Polskiej Kroniki Tańca*. Laureatka Nagrody im. Janiny Jarzynówny-Sobczak – Perły Tańca dla wybitnych pedagogów, dziennikarzy, teoretyków i promotorów sztuki tańca.

Alicja Iwańska – doktor nauk humanistycznych, choreografka, instruktorka tańca, animatorka, badaczka tańca. Odbiła podyplomowe studia teorii tańca w Akademii Muzycznej Fryderyka Chopina w Warszawie. Ukończyła studia doktoranckie w Instytucie Sztuki PAN w Warszawie. Członek Polskiego Forum Choreologicznego oraz Stowarzyszenia Rozwoju Kultury i Sportu.

Autorka licznych artykułów naukowych z zakresu edukacji tanecznej oraz teorii i historii tańca XX wieku. Uczestniczka międzynarodowych i ogólnopolskich warsztatów tanecznych, konferencji naukowych i projektów badawczych. Pomysłodawczyni i koordynatorka Festiwalu Sztuki Tanecznej PŁASOWADŁA.

Grzegorz Kondrasiuk – doktor, adiunkt w Katedrze Współczesnej Literatury i Kultury Polskiej UMCS w Lublinie, teatrolog, dramaturg, krytyk teatralny. Autor koncepcji i redaktor pierwszego w języku polskim naukowego opracowania na temat cyrku *Cyrk w świecie widowisk*, współautor książki *Scena Lublin*. Współorganizator międzynarodowych konferencji *Nowy Cyrk i Sztuka w Przestrzeni Publicznej i Taniec i awangarda w Europie Środkowo-Wschodniej*. W kręgu jego zainteresowań są: teatr w XX wieku, taniec współczesny, cyrk, krytyka teatralna, krytyka w kulturze popularnej, polityka kulturalna. Członek Polskiego Towarzystwa Badań Teatralnych i Polskiego Forum Choreologicznego.

Konrad Kurowski – członek Lubelskiego Teatru Tańca oraz pracownik Centrum Kultury w Lublinie (od 2014). W ramach tej działalności realizuje się na różnych polach wspierających społeczność taneczną, zarówno w Polsce, jak i zagranicą. W zależności od potrzeb projektu bywa producentem, menadżerem, edukatorem, dramaturgiem oraz specjalistą z zakresu audience development. Jest również współkuratorem Międzynarodowych Spotkań Teatrów Tańca w Lublinie, jednym z największych i najstarszych festiwali tańca w Polsce, członkiem i organizatorem inicjatyw tanecznych: Przestrzeni Sztuki. Taniec, Polskiej Sieci Tańca oraz Aerowaves, europejskiej sieci tańca. Z wykształcenia jest kulturoznawcą.

Joanna Leśnierowska – choreografka, kuratorka i performerka. Autorka wielu tekstów o tańcu. Była gościnnym wykładowcą na polskich uczelniach w Poznaniu i Krakowie, a także członkiem Rady Programowej Instytutu Muzyki i Tańca w Warszawie. W 2004 roku stworzyła pierwszą w Polsce regularną przestrzeń taneczno-choreograficzną Art Stations Foundation – największą tego typu inicjatywę finansowaną ze środków prywatnych w Polsce – kuratorka programów programu Stary Browar Nowy Taniec w Poznaniu. Od 2019 roku kurator ACZIUN SUSCH, programu choreograficznego w Muzeum Susch w Szwajcarii. Jest także trenerem artystyczny dla młodych choreografów, dramaturgiem i projektantem oświetlenia.

Jacek Łumiński – tancerz, choreograf, pedagog. Założyciel i dyrektor Śląskiego Teatru Tańca w Bytomiu, dziekan bytomskiego Wydziału Teatru Tańca Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie. Uczeń szkoły baletowej i studium aktorskiego przy Teatrze Żydowskim w Warszawie. W latach 1985–1988 tańczył u Conrada Drzewieckiego. Od 2009 roku jest redaktorem ds. tańca w Wydawnictwie Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 2004–2010 studiował antropologię sztuk widowiskowych pod kierunkiem Anyi Peterson Royce. W 2019 na Akademii Muzycznej w Katowicach, utworzył kierunek „taniec, specjalność teatr tańca”. Od 2019 wykłada w Beijing Dance Academy i Tianjin Conservatory of Music w Hangzhou.

Tomasz Nowak – doktor habilitowany nauk o sztuce, absolwent Podyplomowych Studiów Teorii Tańca Akademii Muzycznej Fryderyka Chopina, Podyplomowych Studiów

Menedżerskich na Wydziale Zarządzania UW. Członek Warsztatów Choreologicznych w Instytucie Choreologii. Od 2003 wykłada w Uniwersytecie Muzycznym F. Chopina. Inicjator i kierownik Warsaw Gamelan Group i Podyplomowych Studiów Etnomuzykologicznych (IM UW). Członek m.in. International Council for Traditional Music, European Seminar in Ethnomusicology, Polskiego Forum Choreologicznego (Prezes). Odznaczony m.in. Brązowym Krzyżem Zasługi oraz odznaką honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej”.

Svitlana Oleksiuk – ukończyła Państwowy Uniwersytet „Akademię Kijowsko–Mohylańską”. Była członkiem Studenckiego Koła Teatralnego i studentką Kolegium Choreograficznego „Kyianochka” (dyplom z tańca klasycznego w 2011). W latach 2016–2018 studiowała na studiach magisterskich „Dance Studies” w Wyższej Szkole Muzyki i Tańca w Kolonii w Niemczech. Brała udział w międzynarodowych projektach tanecznych i teatralnych jako dramaturg, performerka i choreograf. Obecnie jest pracownikiem naukowym w Muzeum Diaspory Ukraińskiej w Kijowie.

Lia de Carvalho Robatto – reżyserka, choreografka, tancerka, profesor. Wieloletnia solistka i asystentka Yanki Rudzkiej. Studiowała balet klasyczny w Miejskiej Szkole Baletu w Sao Paulo oraz zaczęła zajęcia z polską choreografką Yanką Rudzką. Ukończyła prowadzoną przez nią Szkołę Tańca w Uniwersytecie Sao Paulo i Akademię Baletu Aliny Biernackiej (1962). W ramach Szkoły Teatralnej UFBA założyła eksperymentalną grupę taneczną (GED, 1952), z nią stworzyła wiele swoich produkcji.

Kurator, organizator i pedagog warsztatów dla choreografów z regionu Bahia. Otrzymała tytuł honorowego obywatela Salvadoru. Dyrektor projektu społecznego Axé Capoeira. W 2010 przewodnicząca Rady Kultury Stanu Bahia.

Maciej Różalski – uzyskał doktorat z antropologii i teorii sztuki w Instytucie Sztuki Polskiej Akademii Nauk. Profesor adiunkt na brazylijskim uniwersytecie CECULT UFRB [Centro de Cultura, Linguagens e Tecnologias Aplicadas]. W swoich badaniach skupia się na studiach performatywnych, antropologii teatralnej i perspektywie dekolonialnej. Otrzymał stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na badania w Salvadorze 2012–2013, które zrealizował we współpracy z POSAFRO [Podyplomowe Studia Multi–dyscyplinarne w zakresie studiów etnicznych]. Jako artysta koncentruje się na ekspresji ciała, relacji ciała i głosu i scenicznej obecności aktora.

Joanna Sibilska – absolwentka poznańskiej szkoły baletowej i reżyserii baletu w Konserwatorium w Petersburgu – specjalność: historyk i krytyk baletowy, pedagog- korepetytor. Wykładowca historii baletu i kierownik Podyplomowych Studiów Teorii Tańca na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie. Nauczyciel historii tańca w warszawskiej szkole baletowej i członek redakcji „Szkoły Artystycznej” w Centrum Edukacji Artystycznej, współpracuje z Teatrologia.info. Autorka tekstów dotyczących historii baletu m.in. na portalu TaniecPOLSKApl, w programach baletowych Teatru Wielkiego w Warszawie i Opery Śląskiej oraz haseł biograficznych. Jest doktorantką Instytutu Sztuki PAN.

Joanna Stacewicz–Podlipska – adiunkt w Zakładzie Teorii Sztuki UW, absolwentka Instytutu Historii Sztuki UW. Doktoryzowała się w Instytucie Sztuki PAN pod kierunkiem prof. Lidii Kuchtówny. Zajmuje się historią polskiej scenografii teatralnej i filmowej oraz związkami sztuk plastycznych i teatru. Autorka monografii *Ja byłam wolny ptak... O życiu i sztuce Teresy Roszkowskiej* [2012]. Współlaureatka nagrody im. prof. dr. Jerzego Z. Łozińskiego. Laureatka stypendiów naukowych oraz członkini zespołów badawczych w ramach grantów NPRH finansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Członkini Rady Naukowej Instytutu Sztuki PAN. Redaktorka *Biuletynu Historii Sztuki*.

Magdalena Stępień – ukończyła z wyróżnieniem Akademię Muzyczną Fryderyka Chopina na Wydziale Wychowania Muzycznego, Sekcja Rytmiki. Prowadzi zajęcia z rytmiki, kompozycji ruchu oraz proseminarium metody Dalcroze’a i ekspresji muzyczno–ruchowej. Profesor Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, kierownik Zakładu Rytmiki i Improwizacji Fortepianowej. Współpracowała z Wydawnictwem Edukacyjnym Zofii Dobkowskiej „Żak”. Autorka części muzycznej cykli podręczników edukacji wczesnoszkolnej, publikacji metodycznych oraz redaktor muzyczny siedemnastu płyt. Organizuje liczne sesje naukowe, seminaria, wykłady oraz warsztaty dotyczące pracy metodą rytmiki.

Svetlana Ulanovskaya – absolwentka wydziału kultury białoruskiej i światowej Białoruskiego Państwowego Uniwersytetu Kultury i Sztuki, gdzie wykłada od 2008. Krytyk

i badacz baletu i tańca współczesnego, wykładowca Białoruskiej Państwowej Akademii Muzycznej [od 2009] oraz Europejskiego Kolegium Sztuk Wyzwolonych na Białorusi. Założyciel i kurator projektu edukacyjnego w zakresie praktyk performatywnych „Teatr + Ciało”. Publikuje w białoruskich i zagranicznych periodykach, mediach, encyklopediach. Zainteresowania naukowe – eksperymentalne praktyki teatralne, teatr fizyczny i taneczny, taniec współczesny i balet współczesny.

Agnieszka Widlarz – absolwentka sekcji Rytmiki na Wydziale Wychowania Muzycznego Akademii Muzycznej w Warszawie, gdzie wykłada od 2003, doktor sztuki. Prowadzi badania naukowe związane z historią metody Dalcroze’a i jej recepcją w Polsce, uczestniczy w ogólnopolskich i międzynarodowych sesjach naukowych. Nauczyciel w ZPSM nr 4 im. Karola Szymanowskiego w Warszawie, współpracuje z Centrum Edukacji Artystycznej. Zajmuje się też komponowaniem i aranżacją piosenek. Za szczególny wkład w rozwój szkolnictwa artystycznego w Polsce wyróżniona w Nagrodą Indywidualną Dyrektora Centrum Edukacji Artystycznej oraz Dyplomem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

